

1.

BUREAU BESTUURSRAAD
afdeling Politiek

Granny overley
10.2.e
mel 10
10.2.e
→ volpact
web

MEMO

Aan de Minister/Staatssecretaris

Via: 10.2.e

contactpersoon BBR:

10.2.e

..... (tst.)

Mate van urgentie: ~~Hoog~~ / Normaal / Informatief

datum: 18-5-11

MAP 203219
TRCDEP/2011/

adres BBR - P

- motie uitvoeren
- hier toe Akv vragen u een stappenplan in tijd te maken en u voor te stellen dat zo veel mogelijk recht doet aan motie en Regeerakkoord en uw toezegging aan EK om in gesprek met sector te gaan over medegebruik door kleine bedrijven

Aan:
De Staatssecretaris

Van:

10.2.e

10.2.e

nota

Motie verbod doden van paling met zoutbad

Agroketens en Visserij
Cluster Kust-, Binnenvisserij en
Aquacultuur

Prins Clauslaan 8
's-Gravenhage
Postbus 20401
2500 EK 's-GRAVENHAGE
minInv.nl

Contactpersoon

10.2.e

T

F

10.2.e

10.2.e @minInv.nl

Datum

12 mei 2011

Onze referentie

207091

Doel

Op 19 april jl. heeft de TK de hieronder opgenomen motie (Ouwehand) aangenomen en u gevraagd hierop binnen een maand te reageren. Ik verzoek u aan te geven of u de motie wilt uitvoeren en zo ja op welke wijze.

Motie

Constaterende, dat de traditionele methode voor het doden van de paling, met zout of een mengsel van ijswater en zout, veel pijn en stress oplevert voor de vis in een langdurige doodstrijd;
constaterende, dat de Raad voor Dieraangelegenheden daarom in 2003 al concludeerde dat het ontslijmen met zout een onacceptabele dodingmethode is; overwegende, dat er inmiddels een alternatief beschikbaar is waarbij palingen voorafgaand aan de slacht binnen een seconde kunnen worden verdoofd;
verzoekt de regering een verbod in te voeren op het doden van palingen middels een zoutbad en regelgeving te ontwikkelen voor bedwelming voorafgaand aan de slacht.

U heeft de motie ontraden maar deze is toch aangenomen met steun van PvdD, SP, D66, GroenLinks, PvdA en PVV.

In een brief aan de TK van februari jl. heeft u op een soortgelijke motie aangegeven dat u wilt inzetten op bedwelgingsregels op Europees niveau en niet alleen regels wilt voor Nederland. In een brief van maart jl. waarin u ingaat op moties ingediend bij de behandeling van de Tijdelijke wijziging van de Visserijwet 1963, bent u vervolgens nog specifiek ingegaan op deze motie van Ouwehand. Ook in deze brief heeft u de motie ontraden daar waar het gaat om een nationaal verbod. U heeft daarbij aangegeven dat de sector een grote mate van eigen verantwoordelijkheid heeft getoond door het ontwikkelen van een bedwelgingsapparaat. Het verbieden van het zoutbad dient in EU-verband te gebeuren.

Achtergrond

Het onderzoekstraject naar ontwerpeisen voor een goed werkend apparaat heeft jaren in beslag genomen. Het traject kwam voort uit een sterk groeiende

maatschappelijke weerstand in Nederland tegen het doden van paling door middel van een zoutbad. Na veel ups and downs is eind vorig jaar een start gemaakt met daadwerkelijke praktijkproeven. De viskweeksector is vanaf het begin heel nauw betrokken geweest bij dit traject. Het eerste apparaat is afgelopen februari in gebruik genomen door het bedrijf dat betrokken was bij de praktijktoets. De praktijkproef is gedaan in samenwerking met een Noorse apparatenbouwer die momenteel samen met de Nederlandse sector werkt aan de ontwikkeling van een mobiel apparaat voor het bedwelmen van kleinere hoeveelheden paling. Het eerste mobiele apparaat zal in juni dit jaar in gebruik worden genomen. Zo'n mobiel apparaat zou beter geschikt zijn voor bijvoorbeeld kleinere rokerijen. Een aantal rokerijen in dezelfde regio zouden bijvoorbeeld samen één apparaat kunnen aanschaffen.

Agroketens en Visserij
Cluster Kust-, Binnenvisserij en
Aquacultuur

Datum
12 mei 2011

Onze referentie
207091

Juridisch kader

EU

Het doden en slachten van vis is niet in detail geregeld in de huidige EU-wetgeving. Dit komt voort uit het feit dat er weinig technische kennis aanwezig is over de wijze waarop dit kan.

Omdat er op dit punt geen EU regelgeving is, heeft het beleid (Nota Dierenwelzijn) zich steeds gericht op het stimuleren van de ontwikkeling en uiteindelijk het gebruik van het apparaat en niet op regelgeving specifiek voor Nederland.

Per 1 januari 2013 wordt de nieuwe EU-verordening voor de bescherming van dieren bij het doden van kracht, die de huidige richtlijn zal vervangen. In de nieuwe verordening zijn de regels voor het doden van vissen beperkt tot een algemene bepaling dat dieren bij het doden en daarmee verband houdende handelingen elk vermijdbaar lijden moet worden bespaard. In de nieuwe regelgeving zijn dus geen gedetailleerde voorschriften opgenomen voor het bedwelmen en doden van vis.

Eind 2014 moet de Europese Commissie een verslag vaststellen over de mogelijke voorschriften voor de bescherming van vissen bij het doden. Tot het moment waarop deze maatregelen zijn vastgesteld mogen lidstaten nationale regels opstellen ter bescherming van vissen bij het doden en slachten.

Nationaal

Het nationale Besluit doden van dieren is niet van toepassing op vissen, om dezelfde reden als waarom er geen EU-regelgeving is. Ook onder de toekomstige Wet dieren zijn geen specifieke regels voor het doden van vissen voorzien. In het regeerakkoord is de inzet dat er geen nationale kop bovenop EU-regels komt.

Overwegingen

Als u de motie uitvoert, zal de paling (zowel kweek als wildvang) in Nederland op een diervriendelijke manier bedwelmd en gedood worden.

De Nederlandse regels die in dit geval zullen gelden, vormen dan een 'nationale kop' bovenop de Europese regels. CDA en VVD zullen naar verwachting veel moeite hebben met specifieke nationale regelgeving (in strijd met regeerakkoord). Het kabinetsbeleid is er juist op gericht verbeteringen van dierenwelzijn na te

streven in EU-verband. In dit kader ligt het meer voor de hand om de hierboven geschetste EU-route af te wachten. Voor een verbod op het doden van paling door middel van een zoutbad zal het Besluit doden van dieren moeten worden aangepast. Ook zal onder de Wet dieren extra regelgeving noodzakelijk zijn. Dit geldt evenzo voor het verplichten om paling voorafgaand aan de slacht te bedwelmen. Het hele traject zal minimaal een half jaar in beslag nemen.

Agroketens en Visserij
Cluster Kust-, Binnenvisserij en
Aquacultuur

Datum
12 mei 2011

Onze referentie
207091

De viskweeksector heeft tijdens het voorafgaand traject getoond de eigenverantwoordelijkheid zeer serieus te nemen. Het op korte termijn verbieden van het zoutbad zonder de sector de tijd te gunnen om de nieuwe methode breder in gebruik te nemen, getuigt niet alleen van weinig vertrouwen richting de sector maar is ook praktisch gezien moeilijk te realiseren. Het vergt naast grote investeringen ook tijd om een goed werkend systeem op te zetten met voldoende apparaten voor heel Nederland. De beschikbaarheid van voldoende apparaten is afhankelijk van de capaciteit van de apparatenbouwer. De inschatting van de apparatenbouwer die op bestelling de apparaten bouwt is dat het minimaal een jaar duurt om 25 kleine apparaten (voor de kleine rokerijen) en 3 grote apparaten te bouwen. Geschat wordt dat dit het minimum aantal is dat nodig is om alle paling in Nederland te bedwelmen voor de slacht. Een realistische datum wat betreft beschikbaarheid van apparaten en benodigde regelgeving voor het van kracht worden van regelgeving voor het bedwelmen en slachten van paling is medio 2013.

De kweeksector ziet regelgeving die ingaat over bijvoorbeeld 2 à 3 jaar niet direct als een groot probleem. In die tijd kan de sector logistieke en andere voorbereidingen treffen zodat het ook mogelijk is om te voldoen aan de regelgeving. Voordeel dat de kweeksector ziet bij regelgeving is dat het imago van paling in Nederland verbetert doordat NGO's hier niet steeds via de media negatieve publiciteit over genereren.

Vanuit de vissers (wildvangst) komen zeer negatieve reacties. De sector wijst erop dat de verplichting voor kleine, ambachtelijke vissers en verwerkers financieel en qua logistiek belastend zal zijn en geeft aan dat het risico bestaat dat deze ambachtelijke rokerijen in Nederland zullen verdwijnen. De sector wil graag het level playing field behouden.

Stichting Duurzame Paling Nederland (DUPAN), die momenteel bezig is met een keurmerk voor paling, heeft aangegeven dat ze over 2 à 3 jaar het gebruik van een bedwelmingsapparaat voor de slacht willen opnemen in het keurmerk. Voor hen is het op dat moment verplicht stellen van een bedwelmingsapparaat geen probleem omdat ze met het keurmerk wel onderscheidend kunnen zijn, ondermeer in andere lidstaten. In Nederland zal het keurmerk dan ook redelijk bekend zijn. Essentieel verschil met het opnemen als voorwaarde in het keurmerk boven regelgeving, is dat het bij een keurmerk om een vrijwillige deelname van de vissers gaat.

Opties

U wordt gevraagd te kiezen of u:

- 1) De motie niet uitvoert omdat dit een nationale kop betreft (lijn regeerakkoord) en de sector, met name vissers, er negatief tegenover staat, fors moet investeren en grote logistieke aanpassingen moet doen. Wel kunt u richting TK aangeven dat naast uw inzet op het EU-spoor, de stichting DUPAN voornemens is het bedwelmen van paling voor de slacht over 2 á 3 jaar op te nemen als voorwaarde van het keurmerk waar momenteel aan wordt gewerkt. Dit private initiatief wilt u een goede kans geven. Daarnaast kunt u wijzen op de stappen die de sector al heeft gezet, zoals ook in maart 2011 aan de Tweede Kamer is gemeld. U geeft daarbij aan dat er in EU-verband onder de nieuwe verordening specifieke aandacht zal komen voor het welzijn van vissen en dat u dat traject wilt afwachten.

- 2a) De motie uitvoert en nationale regels opstelt die medio 2013 van kracht worden. Ondanks het feit dat het dan nog steeds een nationale kop betreft en niet in lijn is met het regeerakkoord, geeft u de sector wel enige tijd om de zaken te organiseren voordat de regelgeving ingaat. U kunt eventueel besluiten om een ruimere overgangstermijn in te stellen. In die periode kunt u ook het collectief gebruik van een bedwelmingapparaat met de sector als mogelijkheid bespreken, conform uw toezegging aan de Eerste Kamer.

- 2b) U brengt bij de uitvoering van de motie een onderscheid aan tussen de kweeksector en de individuele vissers. U kiest daarbij voor regelgeving alleen voor de kweeksector omdat dit eenvoudiger en sneller haalbaar is. Het is echter de vraag of dit onderscheid juridisch verdedigbaar is omdat het leidt tot ongelijke behandeling waar het gaat om eenzelfde handeling. Ook kan dit leiden tot veel discussie met de sector en onenigheid tussen de kweekvissector en de visserijsector. De kans is ook groot dat de Kamer dit geen conforme uitvoering van de motie vindt.

Op basis van de door u gemaakte keuze, zal de gevraagde Kamerbrief worden opgesteld.

Agroketens en Visserij
Cluster Kust-, Binnenvisserij en
Aquacultuur

Datum
12 mei 2011

Onze referentie
207091

BUREAU BESTUURSRAAD
afdeling Politiek

MEMO

Aan de Minister/Staatssecretaris

Via: 10.2.e

10.2.e

10.2.e

23/5

zie opm in
de kantlijn van
de nota

contactpersoon BBR:

10.2.e

Mate van urgentie: Hoog / Normaal / Informatief

datum: 23/5/2011

MAP 205775
TRCDEP/2011/

De Kamer kan het noemen vld
guidelines (rietsnoeren) erover als
een stap terug t.a.v. het Regeerakkoord,
waarin wordt aangegeven

"In elk geval zet het kabinet in op
E4-regelgeving tot vermindering van
transporten over lange afstand van
structure -----"

Brief toegezegd in mei.

An Dinsdag 11 mei is er 1 juni A.S.

B353545 - 11

A

Aan:
de Staatssecretaris

Van:
10.2.e

**Directie Voedsel, Dier en
Consument**
Cluster Landbouwhuisdieren

Prins Clauslaan 8
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
www.rijksoverheid.nl/eleni

Contactpersoon
10.2.e
Senior Beleidsmedewerker

T +10.2.e
F +10.2.e
10.2.e@mininv.nl

nota

Nederlandse inzet voor nieuwe EU-strategie Dierenwelzijn

Datum
10 mei 2011

Onze referentie
205753

Bijlagen
3

1. Inleiding

De Europese Commissie (Commissie) werkt aan de voorbereiding van een nieuwe strategie voor het EU-dierenwelzijnsbeleid. Dit moet een vervolg worden op het communautaire actieplan 2006-2010. De Commissie wil in december 2011 haar beoogde strategie voor de komende jaren (2011-2015) via een officiële mededeling aan de Raad en het Europees parlement (EP) presenteren.

In deze nota wordt u gevraagd akkoord te gaan met de voorgestelde inzet op verbetering van dierenwelzijn in EU-verband en dan met name gericht op:

1. Wetgeving:

- a. Een Algemene kaderwet voor dierenwelzijn;
- b. Specifieke regelgeving voor diercategorieën waarvoor deze nog ontbreekt en zinvol is, Buiten reikwijdte
- c. Aanpassing bestaande Wetgeving:
 - Transport: herziening transportverordening (transportduur en -condities) /bewerkstelligen richtsnoeren;
 - Doden van dieren:
Buiten reikwijdte
 - 2. Kweekvis: herziening verordening, t.b.v. verplicht bedwelmen;
Buiten reikwijdte

3.

> Postbus 20401 2500 EK Den Haag

European Commission
Commissioner Dalli
Director-General for Health and Consumer Protection
10.2.e BRUSSELS
Belgium

Department of Food, Animal Health
and Welfare and Consumer Policy

Prins Clauslaan 8
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
www.rijksoverheid.nl/eleni

Our ref.
212458

Date October 3 2011
Re EU strategy Animal Welfare

Dear Commissioner Dalli,

The European Commission envisages a new EU strategy for animal welfare that will play a key part in shaping European animal welfare policy.

The Dutch Government's coalition agreement reflects the country's concern for safeguarding animal welfare, a concern the Dutch Parliament shares. I am confident you understand these concerns, and I would like to express my appreciation for the regular constructive contacts and the open dialogue on this subject between my Ministry and your Directorate General. I would also like to express my confidence that our productive cooperation and dialogue will continue during further development and elaboration of the EU strategy. In this letter, I would like to clarify some key areas I would like to see addressed by the new EU strategy for animal welfare.

First and foremost, I believe the new EU strategy must be ambitious in its approach to further improve animal welfare. Of the three policy options you have outlined (baseline /no action, legislative options and non-legislative options), the baseline option is unacceptable for the Netherlands, as it does not meet public expectations about animal welfare. There is a growing social awareness of animal welfare in Europe and beyond, clearly reflected in the evaluation of the EU animal welfare policy and the results of the Eurobarometer. Moreover, the Treaty of Lisbon explicitly recognises animal welfare as an area of public concern. In addition, further development of EU animal welfare policy is necessary to create a level playing field, fair competition and for proper functioning of the internal market.

I think a sound mix of both the 'legislative' and 'non-legislative' policy options will be needed for developing a new EU strategy. Buiten reikwijdte

[Redacted text]

a. Legislative Options

Regarding the legislative options you outlined, I would welcome a proposal for a framework law that establishes general provisions. However, as I indicated earlier in the Agricultural Council, I also think specific legislation is necessary for animal categories not covered by any specific EU legislation. I believe the Council of Europe's recommendations could provide a good basis for this.

Date
October 3 2011

Our ref.
212458

Buiten reikwijdte

I would also urge the Commission to introduce a good regulation for the labelling of animal products in relation to animal welfare.

Buiten reikwijdte

I also indicated in the Agricultural Council that I would like to see more ambitious standards and regulations for existing EU regulations. In this respect I would urge modernisation or reform of various parts of these regulations, where I consider that the following areas of legislation should have priority for farm animals:

^{10.23} Buiten reikwijdte

2) Ban on the use of the current Buiten reikwijdte and inclusion of mandatory stunning methods for farmed fish (incl. eel);

BR Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Department of Food, Animal Health
and Welfare and Consumer Policy

[Redacted text block]

Date
October 3 2011

Our ref.
212458

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

As you can see, I believe there are many important aspects within the framework of the new EU welfare strategy for the coming years and I would be glad to continue discussions with the Commission about the development and elaboration of this strategy. During your visit to the Netherlands on 11 November 2010, you accepted my invitation for a working visit to demonstrate innovative examples where animal welfare and economy go hand in hand. I would be grateful for the opportunity to meet with you in the Netherlands in the next few months so we can discuss animal welfare. I look forward to further illustrating why we must be ambitious in our efforts to create an EU animal welfare strategy. Our departments will coordinate an appropriate date for your visit.

**Department of Food, Animal Health
and Welfare and Consumer Policy**

Date
October 3 2011

Our ref.
212458

Henk Bleker
Minister for Agriculture and Foreign Trade

13102107

Licht me goed om een
DAD echt wel een frisse
blik en subitie van de
dassiers te krijgen!! Zie
ook opn. BBR2. Graag een
beta consbl.

Ministerie van Economische Zaken

10.2.e

retour van STAATS
d.d.: 12/6

TER BESLUITVORMING

4.
10.2.e

Aan de Staats

10.2.e

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Auteur
10.2.e

Datum
5 juni 2013

Kenmerk
DGA-DAD / 13100030

nota

invulling en beslispunten Beleidsbrief Dierenwelzijn

10.2.e

Kopie aan

Bijlage(n)
1

Parafenroute

10.2.e
Medeparaaf

Paraaf

Medeparaaf

Medeparaaf

BBR paraaf

10.2.e

Aanleiding

U heeft de Tweede Kamer toegezegd voor de zomer te komen met een beleidsbrief dierenwelzijn (hierna: beleidsbrief). In deze nota vindt u een voorstel voor de invulling van deze beleidsbrief en een aantal beslispunten. In de bijlage vindt u een outline voor de beleidsbrief.

Doel van deze nota is gevoel krijgen of u zich kunt vinden in de voorgestelde outline als basis voor de beleidsbrief, dan wel of u andere of aanvullende wensen heeft.

Buiten reikwijdte
[Redacted text]

Ontvangen BBR

11/8 - 12/6

Buiten reikwijdte

[Redacted text block]

Afbakening

Buiten reikwijdte

[Redacted text block]

Over kweekvis is het mogelijk iets op te nemen over het verplichten van bedwelmingsmethoden voor paling. Dit is geen nieuw beleid, dit biedt een mogelijkheid voor het herhalen van uw standpunt. **Buiten reikwijdte**

[Redacted text block]

5.

TER INFORMATIE

Aan Staatssecretaris

Directoraat-generaal Agro en Natuur
Directie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn

Auteur

10.2.e

nota

kennismakingsgesprek dierenwelzijnsorganisaties

Datum

10 februari 2016

Kenmerk

DGAN-DAD / 16021287
BHM: 16023465

Kopie aan

Bijlage(n): 4.

Parafenroute

10.2.e

Aanleiding

Op woensdag 17 februari van 10.00 tot 11.00 uur heeft u een kennismakingsgesprek met 5 dierenwelzijnsorganisaties. U heeft aangegeven tijdens dit gesprek te willen spreken over de belangrijkste (dierenwelzijns-) prioriteiten. Dit is met de organisaties besproken. In bijgaande nota vindt u informatie over de door hen aangedragen onderwerpen. Vanuit beleid wordt u

10.2.e

Aanwezig (in bijlage 2 vindt u een korte beschrijving van de organisaties):

- Dierenbescherming (DB)
- Eurogroup for Animals (E4A)
- Stichting AAP
- Eyes on Animals (EoA)
- CDON/dierencoalitie

10.2.e

10.2.e

Advies

U kunt kennis nemen van de nota.

Kernpunten

- De aangedragen onderwerpen zien vooral toe op het verder brengen van dierenwelzijn in Europees verband. Met name transport en ingrepen. Dit sluit aan bij uw prioriteit om dierenwelzijn binnen Europa hoger op de agenda te krijgen én bij de Beleidsbrief dierenwelzijn 2013 en de daaruit voortgekomen Verklaring van Vught met onderliggende positionpapers over transport en varkens.

Ontvangen BBR

15/2

Buiten reikwijdte

Onderwerpen

Achter ieder onderwerp staat als eerste de organisatie genoemd die het onderwerp waarschijnlijk ter sprake zal brengen, en daarna de organisaties die expliciet aangegeven hebben dat onderwerp te steunen/hierop samen te werken. In bijlage 1 treft u per onderwerp nadere informatie.

Europees

BR Buiten reikwijdte

4. Europese dierenwelziinsstrategie 2016-2020. (F4A en DB)

Buiten reikwijdte'

Buiten reikwijdte

Ad 7 Fisheries and aquaculture

Pleidooi Eurogroup m.b.t. Fish slaughter:

Ensure that fish as sentient beings are slaughtered in a humane way. This means a clear legislation on fish stunning prior to slaughter.

Reactie:

Een van de voorgenomen actiepunten in de Dieren welzijnsstrategie van de Europese Commissie voor 2012-2016 was het uitbrengen van een rapport over de mogelijkheid om bepaalde eisen te introduceren met betrekking tot de bescherming van vis bij het doden. Ik zal bij de Commissie in herinnering brengen deze specifieke actie uit het strategiedocument uit te voeren.

Buiten reikwijdte

6.

TER ONDERTEKENING

Aan de Staatssecretaris

10.2.e

Directoraat-generaal Agro en Natuur
Directie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn

Auteur

10.2.e

10.2.e@minez.nl

Datum

11 januari 2017

Kenmerk

DGAN-DAD / 17005455

BM: 17005645

nota

Kamervragen PvdD over een filmpje van bewegende vissen in een toko

Parafenroute

10.2.e

10.2.e

Bijlage(n): 1.

-Brief aan TK

Aanleiding

Kamerlid Ouwehand (Partij voor de Dieren) heeft op 2 januari jl. vragen gesteld over het levend strippen en half slachten van vissen naar aanleiding van een filmpje. In deze brief aan de TK geeft u antwoorden op die vragen.

Advies

U kunt de brief ondertekenen.

Toelichting

Aanleiding is een filmpje van omroep Gelderland waarin te zien is dat enkele steuren in een toko nog bewegen. In deze brief aan de TK geeft u antwoorden op die vragen. In uw antwoorden geeft u aan dat zorgvuldig omgegaan moet worden met levende dieren en dat pijn en stress zoveel mogelijk moet worden vermeden. Ook geeft u aan dat de NVWA en de politie deze zaak in onderzoek hebben. Voorts geeft u aan dat binnenkort de regeling bedwelmen aal in werking zal treden. Er is geen wetenschappelijk onderbouwde methode beschikbaar om op een goede manier vis aan boord van vaartuigen te bedwelmen en te doden. Om die reden laat u onderzoek doen naar een goede methode om enkele platvissoorten aan boord van vaartuigen te bedwelmen. Nederland loopt in deze internationaal in de voorhoede.

Ontvangen BBR

23.1

25/1

Pagina 1 van 1

TER INFORMATIE

7.

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

10.2.a
10.2.e
8-3

nota

Presentatie en aanbieding zienswijze RDA welzijn vissen

**Directoraat-generaal Agro en
Natuur**Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn**Auteur**drs. [redacted]
T. [redacted]
[redacted]@mme.z.nl**Datum**

19 februari 2018

Kenmerk

DGAN-DAD / 18030357

BHM: 18034151**Kopie aan****Bijlage(n)****Parafenroute**

10.2.e

DAD - Dierenwelzijn

DAD - MTEH

ELM - Dierenwelzijn

10.2.e

Aanleiding

De Raad voor Dierenaangelegenheden (RDA) heeft op eigen initiatief een zienswijze opgesteld over het welzijn van vissen.

Deze zienswijze is op 7 maart jl. gepresenteerd in Nieuwspoort en is namens u in ontvangst genomen door 10.2.e

Advies

1. Instemming met woordvoeringslijn.
2. Uw reactie op de zienswijze meenemen in de beleidsbrief dierenwelzijn.

beiden
afgevoerd.

Kernpunten

- De zienswijze is een eigen initiatief van de RDA.
- In de zienswijze worden 8 categorieën (o.a. visserij, sportvisserij, viskweek, siervissen en vissen als proefdieren) bekeken waarbij er een directe interactie is tussen mens en vissen. Het advies gaat niet over zeezoogdieren en schaal- en schelpdieren, derhalve komt het levend koken van kreeften en krabben niet aan de orde.
- Twee vragen staan centraal waarbij de eerste vooral betrekking heeft op de overheid, te weten:
 1. Is er vanuit maatschappelijke inzichten en wetenschappelijke literatuur aanleiding om meer aandacht te vragen voor het welzijn van vissen en om de huidige beleidspositie van de overheid met betrekking tot welzijn van vissen te actualiseren?
 2. Als deze vraag bevestigend wordt beantwoord, dan volgt vraag 2: Wat zijn belangrijke aangrijpingspunten en ontwikkelingen om het welzijn van vissen te verbeteren, en welke belemmeringen zijn er eventueel?

Ontvangen BBR

- In de zienswijze wordt de eerste vraag met ja beantwoord en bij de beantwoording van de tweede vraag wordt geconcludeerd dat de eerste stap voor de overheid is het opstellen van beleid voor het welzijn van vissen. De beschikbare beleidsinstrumenten kunnen ondersteunend ingezet worden om innovatieve *good practices* te bevorderen.
- Andere conclusies en aanbevelingen zijn breed en op hoofdlijnen waarbij in het algemeen gesteld wordt dat er al aandacht is voor vissenwelzijn maar dat alle betrokken partijen meer aandacht daarvoor moeten hebben en dat de overheid dat moet stimuleren.

Voorgestelde woordvoeringslijn

- De in de zienswijze geformuleerde conclusies en aanbevelingen sluiten in belangrijke mate aan bij het met de nota dierenwelzijn uit 2007 uitgestippelde beleid voor het verbeteren van het welzijn van vissen voor de verschillende categorieën.
- De zienswijze kan daarom in veel opzichten worden gezien als een ondersteuning van het in de afgelopen jaren gevoerde beleid.
- Met betrekking tot bevorderen van innovatieve *good practices*: er zijn mogelijkheden voor stimulering van innovatieve *good practices* in het kader van het Europees visserijfonds EFMZV. Daarnaast kan het vissenwelzijn worden meegenomen in de beoordeling van (onderzoeks)projecten.
- Daarnaast is er een belangrijke rol voor de verschillende sectoren (bijv. ontwikkelen keurmerken mede gericht op welzijn, vergroten kennis en kunde bij sportvissers)
- De reactie op deze zienswijze zal worden opgenomen in de in het AO Dierenwelzijn aangekondigde beleidsbrief dierenwelzijn. Toegezegd is deze uit te brengen voor het zomerreces.

Toelichting

Inhoudelijke beoordeling zienswijze

In de zienswijze wordt vraag 1 met ja beantwoord met het argument dat er geen recent beleidstandpunt expliciet met betrekking tot welzijn van vissen is waarbij onderscheid gemaakt wordt naar de verschillende doelen en functies van vissen.

Een RDA-rapport uit 2003 is als uitgangpunt gekozen.

Passage uit de zienswijze:

"Nieuwe ontwikkelingen in het wetenschappelijk veld hebben het standpunt van de Raad uit 2003 bevestigd dat vissen een vorm van pijn-, angst- en stressbeleving kennen (RDA, 2003).

Er is geen recent beleidsstandpunt expliciet met betrekking tot welzijn van vissen waarbij onderscheid gemaakt wordt naar de verschillende doelen en functies van vissen.

De extra beschikbare kennis en informatie over de neurologie, fysiologie en ethologie van vissen, de toenemende maatschappelijke aandacht en de technologische ontwikkelingen geven aanleiding om de beleidspositie ten opzichte van welzijn van vissen te actualiseren.”

Dit is merkwaardig aangezien afgelopen jaren juist wel beleid is uitgestippeld voor verbetering van het welzijn van vissen voor de verschillende gebruiksfuncties en categorieën. In die zin kan de zienswijze in veel opzichten worden gezien als ondersteuning van het in de afgelopen jaren gevoerde beleid om het vissenwelzijn te verbeteren.

Andere conclusies en aanbevelingen zijn breed en op hoofdlijnen waarbij overall gesteld wordt dat er al aandacht is voor vissenwelzijn maar dat alle betrokken partijen meer aandacht daarvoor moeten hebben en dat de overheid dat moet stimuleren. Dit kan bijvoorbeeld door welzijn integraal op te nemen in (de beoordeling van) nieuwe onderzoeksprojecten, huidige initiatieven te verbreden en te versnellen, kennisontwikkeling en -verspreiding te stimuleren, ruimte te bieden en belemmeringen per sector in kaart te brengen en weg te nemen. Daarnaast is een belangrijke rol weggelegd voor de verschillende sectoren (bijv. ontwikkelen keurmerken mede gericht op welzijn, vergroten kennis en kunde bij sportvissers).

De navolgende beleidsinstrumenten zijn beschikbaar of worden reeds ingezet:

- stimulering van innovatieve good practices in het kader van het Europees visserijfonds EFMZV.
- meenemen van vissenwelzijn in de beoordeling van (onderzoeks)projecten.
- vergroting kennis en kunde bij particulieren (siervissen) via Landelijk Informatiecentrum Gezelschapsdieren.
- verplichte bedwelmingspaling (kweek en wildvangst) treedt in loop van 2018 in werking.
- onderzoek naar het bedwelmen van platvis aan boord van vaartuigen loopt.

8.

TER ONDERTEKENING

Directoraat-generaal Natuur,
Visserij en Landelijk gebied

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

allegorisch
10.2.e
11

Auteur

10.2.e

10.2.e @minhv.nl

Datum

27 oktober 2020

Kenmerk

DGNVLG/ 20271994

Bhm: 20273066

Kopie aan

Bijlage(n)

1

nota

Toelichting op kamervragen bedwelmen aal

Parafenroute

10.2.e

Aanleiding

Het lid Wassenberg (PvdD) heeft vragen gesteld naar aanleiding van artikel in Nederlands Dagblad waarin ook verwezen wordt naar antwoorden op Kamervragen over handhaving. In het artikel wordt ingegaan op het feit dat de NVWA bij inspecties in 2019 heeft geconstateerd dat er 4 bedrijven zijn waar geen bedwelmingsysteem werd gebruikt bij het slachten van paling. Bijgaand treft u de beantwoording van deze vragen aan.

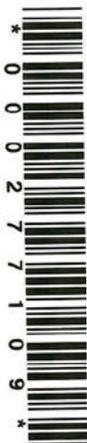
Advies

U wordt geadviseerd om de brief met de beantwoording te ondertekenen.

Toelichting

- Er zijn geen EU regels voor het bedwelmen en slachten van vis.
- Na wetenschappelijk onderzoek en in overleg met betrokkenen is een apparaat ontwikkeld waarmee aal op een zo diervriendelijk als mogelijke wijze kan worden bedwelmd.
- Naar aanleiding van een motie van mevrouw Ouwehand in 2011 is de Regeling houders van dieren gewijzigd en is nationaal het bedwelmen van aal gereguleerd. Deze regeling is in juli 2018 van kracht geworden.
- **Buiten reikwijdte**
[Redacted]
- Vorig jaar heeft de NVWA controles uitgevoerd bij 16 bedrijven.
- Vier bedrijven bleken geen bedwelmingsapparatuur te hebben terwijl daar wel paling werd geslacht. Eén van de bedrijven gaf aan dat het apparaat in bestelling is.
- U wordt onder andere gevraagd of u bereid bent de slacht op de bedrijven die in overtreding waren te staken en of u bereid bent de NVWA te vragen om continu toezicht te houden bij bedrijven die paling slachten.

Ontvangen BPZ

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

**Directoraat-generaal Natuur,
Visserij en Landelijk gebied**

Kenmerk
DGNVLG / 20270545

- In uw antwoord geeft u aan dat de bedrijven zijn aangemaand om met gevolg te geven aan de Regeling. Eerst een waarschuwing geven is passend bij het interventiebeleid. De NVWA is voornemens om volgend jaar een hercontrole bij deze bedrijven uit te voeren.
- U geeft eveneens aan dat continu toezicht bij bedrijven die paling slachten niet aan de orde is.

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal Natuur,
Visserij en Landelijk gebied**

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 270 0011 (1 lijn)
10.2.e
www.rijksoverheid.nl/nv

Behandeld door
10.2.e
T 070 270 1100
@rnl.nv.nl

Ons kenmerk
DGNVLG / 20269777

Uw kenmerk

Bijlage(n)

10.2.e

Datum
Betreft Inspecties bedwelmen aal

Geachte Voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van het lid Wassenberg (PvdD) over het slachten van paling (kenmerk 2020Z19380, ingezonden 21 oktober 2020).

10.2.e

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

10.2.e

met digi handtele.
verz.